

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De obseruandis in celebratione Missarum. 11

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

aquam mieti in piscinam. Neque obstat textus, in *cap. non licet* permittens acolytho hac sacra tangere, quia intelligi debet in defectum subdiaconi sacrificio ministrantis ex privilegio sedis Apostolicæ Mendicantibus concessio, omnes qui ex voluntate superioris sacratæ officio funguntur, tametsi nullo ordine sint insigniti, possunt sacra vasa, & ornamenta tangere, ac si sacris ordinibus initiati essent; habetur in *monum. Ordin. concess. 9.* & refertur in *compend. nostror. privileg. verbo sacra §. 1.*

Verum esto laicis, & clericis inferioribus permittitur non sit sacra vasa, & corporalia tangere extra necessitatem, si tamen id faciant secluso contemptu non censetur culpa gravis, sed venialis tantum ob materiam leuitatem. *Suar. disp. 81. sect. 8. Egid. de Coninch. quest. 83. art. 3. dub. 3. num. 249. Bonac. disp. 4. de sacram. quest. vlt. punct. 9. nu. 21. Valq. disput. 23. cap. 4. in medio. Layman. lib. 5. sum. tract. 5. cap. 6. nu. 19. Sanch. lib. 2. sum. cap. 43. n. 27. & alij.* Intercedente vero causa aliqua rationabili nullam esse culpam firmiter Suar. Egid. Layman. Valq. & Sanch. supra. Eaque de causa corporalia, & purificatoria post primam lotionem foeminis maxime virginibus integre lauanda, & reficienda traduntur, quia hoc munus exactius quam viri præstare possunt, vti bene notarunt prædicti Doctores. Si autem de vasculis, ornamentisque tum sacerdotis, tum altaris immediatè Corpus, & sanguinem Christi non attingentibus, communior sententia, & in praxi recepta est à quolibet etiam laico contingi, sed cum reuerentia posse, sicuti restantur *Suar. Egid. Layman.* Neque obstat textus, in *cap. vestimenta de consecrat. disp. 1. vbi de omnibus vestimentis etiam non sacratis dicit Stephanus Papa ab aliis non debere contingi, aut ferri nisi à sacratis hominibus.* Non inquam obstat, quia vt explicat *Suar. disp. 81. sect. 8. §. 2.* illa verba præceptum non continent: vel si continent non de quolibet contactu, sed de eo qui ad profanum, & Communem vsum dirigeretur, intelligi debent, vel certe consuetudine ipsa abrogatum est id præceptum.

14. Tertia questio, an recitatio matutinarum precum præmittenda necessariò sit celebratio? Affirmant *Gabr. lect. 2. in can. Antonin. 2. p. tit. 13. cap. 4. §. 1. Francolin. tract. de temporib. hor. can. cap. 42. Azor. lib. 10. cap. 28. quest. 17. Nauarr. cap. 23. num. 83. & de hor. canon. cap. 3. num. 70. Vega. respons. cas. conscient. 1. p. casu 54. Henricq. lib. 9. cap. 24. num. 7. Graffis lib. 2. decis. aur. cap. 40. n. 6. & alij relati à Bonac. & Barbof. locis referendis.* Mouentur ex recepta consuetudine & ex Rubricis Missalis. Cæterum verius existimo nullum esse peccatum, vel tantum esse veniale. Quia communior sententia docet non esse mortale priuacim Primam ante matutinum dicere, & Tertiam ante Primam. Sed minorem connexionem habet Missa cum matutinis precibus, quam horæ canonicæ inter se. Quinimo culpa quæ in hac parte esse potest, defumi non debet ex eo quod Missa non recitatis matutinis dicatur, sed ex eo quod matutinum dictum non fuerit hora consueta. Quare si ex aliqua causa rationabili excusatus est sacerdos à dicendis matutinis absolutè, vel à dicendis illis hora consueta, sicuti contingit cum infirmus est, nullam culpam committit illis non præmissis celebrando. Atque ita sustinent alios æfegentes *Suar. disp. 82. sect. 1. Coninch. quest. 83. art. 3. dub. 4. n. 220. Scottia. lib. 2. de sacrificio Missæ cap. 6. Ludouic. Mirand. 1. 1. man. Prælat. quest. 40. art. 12. Layman. lib. 5. sum. tract. 5. c. 4. num. 5. Bonac. disp. 4. de sacram. quest. vlt. punct. 9. num. 8. Barbof. 2. p. de potest. Episc. allegat. 24. n. 15.* Neque rubricæ missalis matutinum præcipiunt præmittendum, sed consulunt, vt latius dixi *tract. 7. de hor. canon. disp. 2. p. 4. n. 6.*

Aduertunt tamen communiter prædicti Doctores negantes esse peccatum celebrare Missam matutinis precibus non recitatis, non esse intelligendum de Missa conuenuali, & solemnè in illis Ecclesiis, vbi ex consuetudine preces publicè canuntur, ibi enim missam conuenualem precibus matutinis non recitatis celebrare absque graui causa peccatum mortale esset, tum ob scandalum. Tum quia obstatet illius Ecclesiæ publico, & conuenienti regimini.

PUNCTVM XI.

De obseruandis in celebratione Missarum.

1. Obseruare tenetur sacerdos quæ in Missali præscribuntur.
2. Ob nullam causam licet sacrificium imperfectum facere, bene tamen imperfectum relinquere.
3. Non licet sacrificium interrompere absque causa.
4. Quæ causa honestè interruptionem ante consecrationem.
5. Quæ causa consecratione inchoata.
6. Omnes defectus cõtingentes in sacrificio suppleri debet quoad fieri possit. Specialiter agitur de defectibus accidentibus.
7. Qualiter substantiales defectus suppleri debeant.

1. **A**ssertio prima. Sacerdos obligatus est seruari quæ in Missali Romano reformato præscribuntur, constat ex

præcepto Pij V. relato in principio Missalis. Et ex Trident. *sess. 22. decreto de obseruand. in celebrat. missar.* Seruanda tamen sunt sub graui culpa, si materia grauis sit; sub leui, si sit leuis. Grauitatem materia defumes primò ex essentia, & integritate substantialis sacrificij. Vnde si sacrificium imperfectum relinquitur siue essentialiter, siue integraliter peccatum committes, sicuti si consecres Panem, Calice non consecrato, vel consecrata vtraque specie vtramque non sumas. Secundo ex integritate sacrificij accidentali, hoc est ab Ecclesia instituta. Etenim Ecclesia in sacrificij ornatu, & decore, specialeque cultum pluribus partibus exornauit, videlicet introitu, epistola, Euangelio oratione &c. Omisso ergo cuiuslibet partis integræ ex his quæ pro omni sacrificio sunt ab Ecclesia instituta, censenda est grauis materia. Quapropter peccates mortaliter, si Confessionem, vel Introitum, vel Euangelium, & à fortiori quamlibet integram orationem ex canone omittes. Secus vero si Gloria, Credo, aliaque orationes, quæ non in omnibus sacrificiis recitantur, sed in aliquibus, quia hæc non sunt partes integrales sacrificij absolute sumpti, sed huius, vel illius dici. Tertio ex significatione, hac enim de causa diximus te mortaliter peccatum, si omittas vino miscere. Et idem est de diuisione hostiæ, & mixtione illius cum sanguine.

Contra sit grauem iniuriam reputandam non esse omissionem illius partis, quæ neque ad integritatem sacrificij etiam accidentalem, neque ad specialem aliquam significationem dirigitur, sed potius ad illius ornatum, decentiam, & specialem cultum pertinet, alia omisso cuiuslibet cæremoniæ, & ritus peccatum mortale constitueret, nullusque ferè esset sacerdos qui celebrando mortaliter non peccaret, cum pauci sint qui ita exactè ritus, & cæremoniis obseruent, vt vnâ vel alteram non omittant, aut sinistre faciant.

Debes tamen aduertere ex prædicta Bulla Pij V. & ex Trident. *sess. 22. decreto de obseruand. in celebrat. missar.* non solum te peccare posse omissione alicuius partis sacrificij pertinentis, sed etiam additione alterius partis extraneæ. Et quidem si animo inducendæ nouum ritum additio fiat, cerum est peccatum esse mortale, si autem ex imprudenti denotione contingat, à mortali excusari poterit, præcipue si additio leuis fuerit, sicuti latius notat *Suar. disp. 83. sect. 3. & disp. 84. sect. 1. Egid. de Coninch. q. 83. art. 4. n. 265.*

2. **A**ssertio secunda. Ob nullam causam etiam ob vitandam mortem tibi licitum est sacrificium imperfectum facere, bene tamen perhiberi imperfectum reliqui, constat ex dictis *hoc præfati tract. punct. 2.* Non enim tibi licitum est consecrare Panem animo non consecrandi, Vinum neque consecrare Panem, & Vinum animo non consumendi vtramque speciem, quia essentia, & integritas sacrificij tantæ considerationis est, vt merito debeas bono cuiuslibet temporali præferres nullatenus autem præfertes, si ob vitandam mortem velles in vna tantum specie consecrare, vel vtramque specie consecrata, vtramque non sumere. Quod si dicas inde probari consecrata vna specie, te non posse à consecratione alterius cessare, quinimo neque à consumptione, vtriusque tamen periculum mortis imminet, aliis bonum temporale vitæ, essentia, & integritati sacrificij præferretur, siquidem ne mortalis vis sacrificium dimidiatum relinquere? Respondeo bonum temporale, essentia, & integritati sacrificij indirectè præferri posse, secus directè, & formaliter. Cum ergo consecras vnâ Hostiam animo non consecrandi aliam, vel animo non consumendi vtramque ob mortem vitandam, directè, & formaliter præfertes tuam vitam sacrificij essentia, & integritati: at cum consecrata Hostia, Vini consecrationem omittis ob malum mortis vitandum, formaliter, & propriè non præfertes tuam vitam sacrificij essentia, & integritati, sed Vini consecrationi aliâ debita. Adde præceptum diuinum negatiuum esse, ne vnâ speciem consecres, quin animum habeas consecrandi aliam, & vtramque sumendi. At quod consecrata vna hostia alteram consecres, & vtramque sumas, affirmatiuum est præceptum. Præcepta autem negatiua regulariter strictius obligant, quam affirmatiua. Ergo, &c.

3. **A**ssertio tertia. Sacrificium inceptum nequis absque rationabili causa interrompere, quia ex præcepto saltem Ecclesiastico lato à Pio V. obligatis Missam vsque ad finem continuò profequi, colligiturque ex *cap. illud. cap. nihil. 7. quest. 1. ibi:* Nullus absque prouentu patentes molestia minister, vel sacerdos cum cœperit imperfecta officia præsumat omnino relinquere. Si quis hæc temerariè præsumpserit, excommunicationis sententiam sustinebit. *Bonac. pluribus relatis disp. 4. q. vltim. punct. 10. numero 25.*

4. Causæ autem legitimæ, ob quas sacrificium ante consecrationem, vel consecratione facta interrumpi potest, variæ sunt. Et quidem ante consecrationem minores causæ sufficiunt, siquidem vsu receptum est ob conuocem populo habendam, ob ordines celebrandos sacrificium interrumpi.

Primo

Primo ob aduentum Episcopi, Ducis, vel populi processions, quos decet integre Missam audire, neque est alius sacerdos qui celebret, poterit missa inchoata, si oblatio nondum facta est, relinqui, & iterum à principio inchoari. Teste Nauarr. cap. 25. num. 86. Henrici lib. 9. cap. 30. num. 3. Sado, verbo Missa num. 21. Scortia lib. 2. cap. 18. Azor. 1. p. lib. 10. cap. 32. quæst. 3. Layman lib. 5. sum. tract. 5. cap. 7. circa finem. Secundò etiam facta oblatione ante Canonem inceptum poteris inceptam Missam relinquere, si excommunicatus, irregularis, vel non ieiunus existas, quia potius decet à sacrificio desistere, quam ab irregulari, excommunicato, vel non ieiuno fieri. Sic D. Thom. quæst. 83. art. 6. Et ibi Aegid. Henrici lib. 9. cap. 30. num. 5. Quintimo scilicet scandalo, & graui nota videris obligatus à sacrificio desistere, sicuti docet Aegid. supra, quia præceptum de sacrificio semel capto prosequendo minoris momenti esse videtur, quam negatum præceptum prohibens ab excommunicato, irregulari, & non ieiuno fieri. Secus vero existimò dicendum de sacerdote, qui alieuius peccati mortalis nondum confessi recordatur, nam esto abique graui nota posset ab incepta Missa desistere, credo obligatum non esse, quia præceptum confessionis præmittendæ celebrationi non vrget, cum abest copia confessoris, & celebratio absque indecentia omitti non potest, sed contritione concepta poterit sacerdos Missam proseguere, vt cultus debitus tanto sacrificio obseruetur, sicut ex doctrina D. Thom. colligi Sotus in 4. dist. 13. quæst. 2. art. 6. ad 2. Et consentit Aegid. de Coninch. quæst. 83. art. 6. num. 272. Terriò si ante inceptum canonem superueniat interdictum speciale, vel cessatio, neque habeas priuilegium ianuis clausis celebrandi, vel superueniat interdictum generale, nec penitentiis claudere ianuas, & interdictis excludere, vel si denunciat excommunicatio us expelli nequeat, potes, imò teneris à sacrificio incepto desistere: quia intentio Ecclesie, cum præcipit sacrificium inceptum prosequi, est cum prosecutione fieri potest seruatis illius præceptis, secus illis contemptis. Henrici lib. 9. cap. 30. n. 5.

¶ Verum post ceptum Canonem, quia iam censetur sacrificium quasi substantialiter inchoatum grauior causa requiritur, vt possis à sacrificio incepto desistere, tamen si aliquantulum interrumpere posses. Tum vt propriæ necessitati, tum vt alienæ consulas. Si enim grauis morbus, vel necessitas veniens, quam sustinere non possis superueniat, poteris sacrificium inceptum etiam post consecrationem, vt prædictæ necessitati satisfacias interrumpere, & morbo, vel necessitate cessante sacrificium continuare. Quod si morbus eius conditionis sit, vt nequeas per te ipsum sacrificium inchoatum perficere, alius sacerdos tamen excommunicatus, vel non ieiunus existat, perficere poteris incipiens ab ea parte, in qua crederis sacrificium reliquisse; quia esto consecratio facta non sit, adest tamen illius proxima preparatio, quam minus conuenit cassam relinquere, quam obseruare legem ieiunij, & excommunicationis. At si consecratio facta fuerit, omnes Doctores docent liberum esse sacerdoti etiam non ieiuno (si ieiunus non reperitur) sacrificium perficere, quia perfectio sacrificij vtpote iuris diuini strictius obligat quolibet præcepto Ecclesiastico. Sed an eo casu teneatur sacerdos sacrificium perficere? non est constans sententia, vt videri potest Azor. lib. 10. cap. 33. quæst. 1. Suar. dist. 85. sect. 1. in fine. Nauarr. cap. 25. num. 88. Aegid. de Coninch. quæst. 83. art. 6. Placet tamen horum Doctorum resolutio obligatum esse sacerdotem perficere, quia præceptum diuinum est, ne sacrificium mutilum relinquatur, cum id fieri possit abique graui incommodo, quippe ea perfectio tantam sacramentum decet. At prædictum præceptum primò astringit sacerdotem sacrificium inchoantem. Secundò & in illius defectum reliquos omnes qui illud obseruare possint. Ergo deficientes sacerdoti qui sacrificium inchoauit, quilibet alius sacerdos qui ibi præsens fuerit, obligatus est perficere, aliàs muneris suo non satisfacies. Neque obstat textus in cap. nihil. 7. quæst. 1. aliter liberum esse Episcopo, vel presbytero consecrationem exequi officij cepti, quasi non sit obligatorium. Non inquam obstat, quia vt bene aduertit Suar. dist. 85. sect. 1. in fine, vox illa liberum non est desumenda contrariè, prout obligatorio opponitur, sed posituè prout ab obligatorio præcindit, præstat enim hunc sensum; in potestate sacerdotis est officij cepti consecrationem exequi, an vero teneatur Episcopus, vel sacerdos eam potestatem ad actum reducere prædictus textus non indicat. Si verò vox illa liberum contrariè desumenda esset, intelligi textus debet de defectu contingente ante consecrationem, quo casu probabilis censo cum Laymann. lib. 5. sum. tract. 5. cap. 7. in medio, & Azor. 1. p. lib. 10. cap. 33. quæst. 1. sacerdotem non esse obligatum sacrificium inceptum perficere, tamen si Canon sit inchoatus, quia consecratione non facta sacrificium substantialiter, & propriè inchoatum non est.

¶ Vt alienæ necessitati maximè spirituali consulas, poteris sacrificium etiam facta consecratione inceptum relinquere, post modum perficiendum. Sic docent Henrici lib. 9. cap. 30. n. 5. & segg. Zambran. de Euchar. cap. 4. dub. 6. num. 5. Layman.

lib. 5. sum. tract. 5. cap. 7. à num. 2. Quod si roges, quæ necessitas proximi censetur sufficiens ad prædictam interruptionem? Respondeo solam necessitatem, quæ dilationem non patitur recipiendi aliquod sacramentum ad salutem moraliter necessarium sufficientem esse, etiam si è templo exire debes, vt prædictæ necessitati succurras. Vnde si infirmus ita sit mori proximus, vt moraliter censetur expectare non posse sacrificij finem, vt ei sacramentum necessarium ministraretur, poteris ab altari discedere, & in domum infirmi pergere, vt ei sacramentum ministres omillis precibus, & orationibus in sacramentorum ministracione præscriptis, sed post peractum sacrificium recitandis. Eisdem est si penitentia sacramentum suscipere non posses, posses tamen Eucharistiam, vel Extremam-Vnctionem, quia eo casu Eucharistia, vel Extrema-Vnctio est prædicto infirmo moraliter necessaria. Secus esset si paulò antè penitentia sacramentum infirmus suscepisset, nam eo casu permitti posses abique viatico mori, cum moraliter ad salutem illi necessarium non sit. Quod intelligendum est, si à templo exire debes, nam si infirmus in ipso templo existat, poteris illi & viaticum, & Extremam-Vnctionem ministrare, quia illa breuis interruptio ex necessitate proximi honestatur, & cum in templo existas ab altari non censetur moraliter discedere. Sic docent Zambran, & Laym, supra.

6. Assertio quarta. Omnes defectus tam substantiales, quam accidentales in sacrificio contingentes suppleri debent quoad fieri possit, de qua re latè Pius V. in rubrica Missalis; D. Thom. quæst. 83. art. 6. & ibi omnes eius expositores. Si defectus accidentalis in verbis vel actionibus contingat, qualis esset omisio Euangelij, Offerentij, alieuius orationis, Canonis, & similibus, si multum progressus non es, quando aduertis, debes repetere, si abique graui nota facere potes: regulariter non teneris, tum quia vix absque nota fieri potest. Tum quia omnia quæ dicuntur, & aguntur in hoc sacrificio sunt ita inter se connexa, vt si à propriis locis extrahatur, non bene inter se cohæreant. Sic D. Thom. quæst. 83. art. 6. & ibi Aegid. de Coninch. num. 281. Suar. dist. 85. sect. 2. Bonac. dist. 4. de sacram. quæst. vlt. pun. 10. num. 16. At si accidentalis defectus in materia consecranda accidat, vel quia appositus est panis fermentatus, cum azimus apponendus esset, vel quia vinum est nimis acidum, vel non est aqua mixtum, & aduertis defectum ante consecrationem, suppleri omnino debes, si facta consecratione defectus præuideatur, rotandus est, & per penitentiam supplendus. Quod si defectus leuior sit eo quod vinum sit aliquantulum acidum, vel hostia non satis integra, suppleri debet ante oblationem si præuideatur, at oblatione facta dissimulandus est. Suar. dicta dist. 85. sect. 2. Ad accidentales defectus pertinet, si Hostia cadat in Calicem, ita vt frangi non possit, quia & tunc potest simul cum Sanguine, tamen ritus, & ceremonie circa illam præscriptæ fieri non possunt. Vnde non est noua Hostia, nec nouus Sanguis consecrandus. Sic ex D. Thom. q. 83. art. 6. & communi sententia tradit Aegid. ibi num. 282. Henrici lib. 9. cap. 37. num. 5. Bonac. dist. 4. de sacram. quæst. vlt. punct. 10. num. 17. Item pertinet ad accidentales defectus, si vinum congelatum sit. Sed facile hic defectus tolli potest admotis Calici pannis ardentibus, sed si deficiant, digitis aliquid sanguinis liquefacere potes, vt sumptio fiat, sicuti notauit Suar. dist. 85. sect. 1. vers. tertio. Henrici cap. 37. nu. 5. Bonac. dist. 4. de sacram. q. vlt. pun. 10. num. 18.

7. Si defectus substantialis in sacrificio contingat, maiori diligentia supplendus est. Sicuti aduertunt D. Thom. q. 83. art. 6. & ibi Aegid. Suar. dist. 85. sect. 1. Layman lib. 5. sum. tract. 5. cap. 7. Bonac. dist. 4. de sacram. quæst. vlt. pun. 10. Primò contingit defectus substantialis, si cum protulisti consecrationis verba, non habuisti legitimam intentionem consecrandi, vel non protulisti ea super debitam materiam, quo casu teneris, cum primum aduertis materiam in qua est defectus iterum consecrare, ne in tam enormi fictione procedas, neve sacrificium mutilum facias, neve populo proponas adorandum, quod nulla veneratione est dignum. Secundò defectus substantialis contingit, si iumpta Hostia deprehendis loco vini aquam appositam esse, qui defectus si ante Calicis summptionem præuideatur, alius Calix legitimus consecrandus est, & sumendus, & postmodum sumendus Calix aquæ cum particula Hostiæ ibidem existentis. Quod si defectus præuultus non fuerit, quouisque Calicem aquæ sumptis non debes ex ore euomere, est enim id indecens, sed iumpta aqua simul cum particula Hostiæ Calicem legitimum consecrabis, incipiens ab illis verbis: Simili modo, &c. vsque ad illa: Hæc quotiescumque feceritis. Aliam hostiam consecrare obligatus non es, vt ex communiori sententia docet Nauarr. cap. 25. num. 91. Suar. dist. 85. sect. 1. Aegid. quæst. 83. art. 6. num. 277. ibi Valq. Henrici cap. 37. num. 4. Bonac. dist. 4. de sacram. quæst. vlt. pun. 10. num. 5. Layman lib. 5. sum. tract. 5. cap. 7. in fine: quia moraliter censetur præsens consecratio Hostiæ consumpta, sicuti contingit, cum hoc sacramentum primò institutum est à Christo Domino qui consecratum Panem Discipulis distribuit, & illo sumpto Calicem consecrauit, deditque Discipulis

Discipulis suis. Præterea quia in *cap. pastoralis de Sacrament. non iteranda*, statuitur reperenda non esse in sacramentorum consecratione qua legitime facta sunt, quod æquè in sacrificio locum habere debet. At consecratio Hostiæ legitime facta est. Ergo hæc non est iteranda. Præterea si noua Hostia simul cum Sanguine consecranda esset, cum horum consecratio perfectum sacrificium constituit, prius sacrificium inchoatum ex prioris Hostiæ consecratione imperfectum relinqui videtur. Secus vero contingit, quando solus Sanguis consecratur, etenim hæc consecratio simul cum consecratione Hostiæ precedentis vnum sacrificium integrum constituit. Non igitur noua Hostia est consecranda. Neque obstat contrarium in Rubricis Missalis præscribi, quia non præscribitur vt necessarium, sed vt conueniens ob sententiam probabilem D. Thom. insinuantis simul cum sanguine nouam Hostiam consecrandam esse. Qui vero huic opinioni D. Thom. & Rubricarum instructioni adherere voluerit, nouamque Hostiam simul cum Sanguine consecrauerit, intentionem habere debet prius sacrificium inchoatum nouo illo sacrificio perficere, atque adeo consecratio sanguinis simul cum noua Hostiæ consecratione & perfectum sacrificium constituit, & sacrificium prius inchoatum, & mutilum reddit perfectum. Tertio contingit substantialis defectus, ex eo quod impediatur a sumptione Calicis ob venenum ibi positum, vel ob animal illud cadens, quod horrorem causat, & ad vomitum prouocat. Et quidem si defectum prauideat ante consecrationem, aliam speciem offerre, & consecrare debes relicta prioris post, debes animal extrahere, & species consumere, si absque graui incommodo facere possis. At si nec tu, neque alius sacerdos adstet, qui absque periculo morali saltem vomitus sanguinem sumat, alia species Vini apponenda est, consecranda, & sumenda, & priores species Vini stupa imbibantur, & in sacrarium reponantur, & postquam fuerint sicca comburantur, & cineres in piscinam mittantur simul cum cineribus animalis in Calicem cadentis. Quod idem faciendum est, quando contingit sacramentum euomi, prestes fieri, aut ab animali comedi: debent inquam comburi, & cineres in piscinam mitti. Quod si miraculose Hostia, vel Sanguis euanesceat, aut in aliam formam mutaretur, probabile reputant Suar. Azor. *Egid. locis allegatis*, obligationem non esse nouam speciem consecrandi, quia miraculose facta censetur Deus sacrificium illud dimidium acceptare. Quarto contingit defectus ob effusum Sanguinem, vel ob Hostiam vento valido delatam. Et quidem si reperitur pars aliqua Hostiæ eriam minima, vel aliquid ex speciebus Sanguinis superfuerit, non erit necessarium aliam speciem consecrare, cum perfectum sacrificium fieri possit. Si vero contingat Calicem omnino effundi, vel Hostiam non apparere, consecranda est alia species ob integritatem sacrificij. De Sanguine effuso quid agendum sit, colligi potest ex *cap. si per negligentiam de consecrat. dist. 2.* & ex rubricis Missalis. Si cadit in terram, radendus est locus, & cineres concremandi, & in piscinam proficiendi, si vero in tabulam, vel tapetem, fugatur, & radatur, pars autem tapetis, seu cuiuslibet alterius vestis nec benedictæ, nec nimis pretiose scindatur, & combusta illius cineres in piscinam proficiantur. Si vero in pallas benedictas, vestesque sacerdotales ceciderit, fugatur, & tribus vicibus Calice supposito lauetur, & aqua ablutionis accipiat, vel sumatur in piscinam mittenda. Si Sanguis aram attingit, sumatur, lambatur, & purificetur vt poterit. Penæ vero in *suprad. cap. impositæ*, non sunt ipso iure lætæ, sed ferendæ, & iam per consuetudinem reueruatæ. Ordinario, vt pro qualitate culpæ, & negligentia penam imponat, sicuti no-tauit Nauar. *sum. cap. 25. num. 89. Suar. disp. 85. sect. 1. post med.*

PUNCTVM XII.

De obligatione celebrandi ob ordinem acceptum.

1. Iure diuino obligatur sacerdos ex communi sententia, ali-quando celebrare.
2. Contrarium probabilitate non caret.
3. Ob scandalum obligatur sacerdos celebrare.
4. Decet sacerdotes quotidie celebrare, sed non tenentur.
5. Qualiter teneantur Episcopi, & Rectores Ecclesiarum.

1. **C**ommunis est sententia quemlibet Sacerdotem ratione Ordinis, & officij assumpti iure diuino obligatum sub graui culpa esse aliquando sacrificium offerre. Sic B. Thom. *q. 82. art. 10. Nauar. cap. 2. num. 88. Suar. disp. 80. sect. 1. Valq. disp. 232. cap. 1. Valen. disp. 6. q. 10. pun. 3. Henriq. lib. 9. cap. 23. num. 2. Axor. 1. p. lib. 10. cap. 24. q. 1. Bonac. disp. 4. de Sacram. q. vlt. pun. 7. nu. 1. Egid. de Coniuch. q. 82. art. 2. dub. 1. Laym. lib. 5. sum. tract. 5. cap. 3. num. 1. & alij communiter. Ratio delimitur ex illis verbis Christi *Lucæ 22.* Hoc facite in meam*

commemorationem, quibus Christus Dominus Apostolis, & eorum successoribus præceptum imposuit, vti declarauit Trident. *sess. 22. cap. 1.* sacrificium offerendi. Cum ergo omnes sacerdotes, & singuli eorum sint Apostolorum successores, efficitur omnes, & singulos sacerdotes obligatos esse aliquando sacrificare. Deinde omnes Sacerdotes in ordinatione non solum accipiunt potestatem sacrificandi, sed munus, & officium offerendi dona, & sacrificia pro peccatis, iuxta illud ad Hebr. 5. Omnis Pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur in his quæ sunt ad Deum, vt offerat dona, & sacrificia pro peccatis. At nemini officium aliquod conceditur, qui sub graui culpa non obligetur prædicto officio, & muneri satisfacere, si materia grauis est. Ergo nullus est sacerdos, qui obligatus non sit sub graui culpa sacrificare, cum hæc materia grauissima sit. Ratur huic sententiæ communis sensus fidelium, existimantium sacerdotem absque legitima causa longo tempore cessantem à sacrificio perditis moribus esse, ideòque D. Ambros. reatus à D. Thom. *quæst. 82. art. 10. in argum. sed contra* (inquit) Graue est quod ad mensam tuam mundo corde, & manibus innocentibus non venimus, sed grauius est, si dum peccata metimus, etiam sacrificium non reddamus. Et Innocent. III. in *cap. dolentes de celebrat. Missar.* inter abusus aliquorum Sacerdotum, quos ibi reprehendit, enumerat quod vix quater in anno sacrificabant. Si autem nullam obligationem sacrificandi haberent, non esset illis culpa tribuendum, neque Trident. *sess. 23. cap. 14. de reformat.* ita grauius præcipere Episcopis, vt curent sacerdotes saltem diebus Dominicis, festis solemnibus Missam celebrare. Neque Pius V. iuberet opinionem contrariam Caiet. abradi, & expungi ex commentariis Sancti Thomæ, sicuti fecit in impressione Romana operum D. Thom. si eam probabilem existimaret.

Nihilominus est prædicta sententia vt communior, & longè probabilior tenenda, & consulenda sit, contraria sententia scilicet simpliciter sacerdotem seculo scâdalo obligatum non esse aliquando sacrificare, probabiliter non caret. Eam enim docet Alex. 4. p. q. 11. membr. 2. art. 4. §. 1. *quæstione, qua incipit Consequenter queritur*, & c. Bonavent. in 4. dist. 12. pun. 2. art. 9. 1. in corp. & ad 2. & ad vltim. Caiet. *quæst. 82. art. 10. Victor. de Eucharist. num. 93.* & probabilem reputant Layman. Bonac. & Suar. *locis allegatis*. Ratio est, quia obligatio præcipue grauis imponenda non est absque fundamento legitimo, at nullum esse videtur ex quo sumitur colligatur. Et in primis ex iure diuino non videtur hæc obligatio sufficere colligi, nam esto latum fuerit à Christo Domino præceptum illis verbis: Hoc facite in meam commemorationem, videretur explicari posse de præcepto offerendi hoc sacrificium in Christi commemorationem, vel potius de præcepto, quod omnes Sacerdotes simul (sumptos attingit, non de præcepto, quo singuli, & diuini teneantur. Expediebat namque in Ecclesia hoc sacrificium non deesse, ideòque Christus Dominus Apostolis, & eorum successoribus præcepit, ne ab illius oblatione cessarent, quod optimè seruari potest, tamen vnus, vel alter sacerdos nunquam sacrificaret. Et iuxta hanc explicationem dicendum est traditum fuisse sacerdotibus munus, & officium sacrificandi, & quidem quoad potestatem, vt quoties vellent, possent sacrificium offerre, quoad obligationem vero quoties Ecclesiæ sacrificium defuerit. Deinde ex iure Ecclesiastico nullus est textus hanc obligationem firmiter probans. Nam esto in *cap. dolentes* referat Pontifex vt abusus negligentiam illorum sacerdotum, qui vix quater in anno celebrant, inde non inferretur ex vi ordinationis aliquando obligatos esse celebrare. Sed solum inferretur celebrationem omitendam non esse ex negligentia, & torpore, bene tamen ob reuerentiam sacramenti, & indignitatis propriæ existimationem. Adde, si supradicti sacerdotes bis, vel ter in anno sacrificabant, sanè obligationi ex ordinatione contractæ satisfaciebant, siquidem vique ad illud tempus declaratum non erat, quoties sacerdotes celebrare deberent. Præterea in *ipso c. dolentes* nullum de celebratione sacrificij præceptum ferret, sed de recitatione officij nocturni, & diurni. Neque illa verba textus, *Hæc & similia sub pena suspensionis pontifis inhibentis*, referenda sunt ad celebrationis abstinentiam, sed ad varios modos irreuerentiæ contra debitum officij diuini attentionem, ideòque in forma præcepti hæc solum continentur, sicuti bene aduertit Valq. *disp. 232. cap. 1. num. 6.* Minus colligi potest ex Trident. *sess. 23. cap. 14.* Scat enim optimè præceptum imponi Episcopis, vt curent ne sacerdotes diebus Dominicis, & festis à celebratione abstineant, quia ipsi sacerdotes obligati sunt celebrare, quia possunt curare exemplo, consilio, & exhortatione, vt pote ad opus summe perfectum: imo possunt hanc diligentiam facere medio præcepto imposito, si id iudicauerint bono Ecclesiæ regimini expedire, sicuti in diocesi Mediolani testatur Bonac. *disp. 4. de Sacram. quæst. vlt. p. 7. num. 3.* impositum esse. Adde si ex prædicto loco Trident. obligatio celebrandi sacerdotibus inellet omnibus Dominicis, & festis solemnibus obligati essent, quod nullus vique adhuc dixit. Pius verò V. opinionem Caietani ex commentariis D. Thom. expungit,